

Op pad met de 'aaltjesman'

Vanuit zijn woonplaats Klazienaveen in Drenthe naar Moerkapelle is ruim 220 km. Ondanks de zware storm en de onvermijdelijke spits op maandagochtend is Piet van Boven keurig op tijd bij bromeliakwekerij van LKP Plants. De weg naar de vergaderzaal daar weet hij blindelings te vinden, lachend: "Hier begin ik mijn bezoek meestal, vooral vanwege de prima koffie!"

Tekst: Ton van der Vliet, Fotografie: Linda Straathof

In de vergaderzaal treft hij Robert van den Broek (teeltmanager bij LKP Plants) en Danielle van Heijningen (productspecialist bij Royal Brinkman). Onderwerp van gesprek is het gebruik van Nemasys-aaltjes bij de bestrijding van trips en Opogona in de kas. Veel tijd voor de koffie is er dan ook niet. Al snel gaat het gezelschap de kas in. Piet gewapend met een microscoop, glazen schaaltes en een doosje aaltjes.

Goede match

Piet is de 'aaltjesman' van BASF. Hij werkte sinds 2006 voor de firma Becker Underwood. Een spin-off van een universiteit die wetenschappelijk onderzoek had gedaan naar de inzet van nematoden ofwel aaltjes in de strijd tegen schadelijke

insecten en slakken. Dat bleek succesvol te zijn en dus gingen ze die aaltjes op grote schaal produceren en op de markt brengen. In 2012 nam BASF het bedrijf over. Niet alleen de productie in Engeland, maar ook de knowhow. En zo belandde Piet, de man van het levende materiaal, ineens tussen vele duizenden collega's bij BASF dat als motto heeft 'we create chemistry'. Je zou denken, een vreemde eend in de bijt. Maar in de praktijk valt dat 100 procent mee. Piet: "Het was een goede match. Biologische middelen zijn in opkomst. Voor een chemiebedrijf waren de levende aaltjes destijds een nieuw product, maar de doelstelling is voor iedereen gelijk. We willen gezonde gewassen hebben. En voor alle kwekers geldt

Piet van Boven en Danielle van Heijningen

Marco Koolhaas en Piet van Boven

De Nemasys-aaltjes zijn er in diverse varianten en worden ingezet tegen verschillende plagen. Tegen slakken zijn er de Nemaslug-aaltjes. De meest gangbare verpakking – een plat doosje van nog geen 10 bij 20 centimeter – bevat maar liefst 250 miljoen aaltjes. Een indrukwekkend aantal, maar voor ‘grootafnemer’ LKP Plants eigenlijk nog niet groot genoeg. Bij het laatste bezoek van Piet legden ze hem de vraag voor of het mogelijk is om ook voor Nemasys C - net als voor Nemasys F - een verpakking met één miljard aaltjes te ontwikkelen. Scheelt weer wat handelingen...

Jaarlijks legt Piet zo'n 50.000 km af in zijn Skoda Kodiaq. Hij noemt het z'n 'ondersteuningswagen', want hij heeft altijd een microscoop en een doosje gekoelde aaltjes bij zich om het product te kunnen demonstreren.

Piet van Boven en Robert van den Broek

ook een duidelijke rode lijn; die willen gewoon het beste voor hun gewas én hun afnemers, zodat ze een goede prijs op de markt kunnen maken.”

Andere aanpak

Eenmaal in de kas mengt ook Marco Koolhaas, Directeur Teelt, zich onder het gezelschap. En al snel zijn de dame en drie heren in een verhit gesprek over scouten, beregenen, leidingen ‘volzetten’ en hoe je het beste de grond nat kunt houden, zodat de aaltjes makkelijk hun weg naar de trips-poppen kunnen vinden. Met chemische middelen spuit je een keer, of twee keer, of soms drie keer... tot je zichtbaar resultaat hebt. Werken met levend materiaal vergt een andere aanpak. Marco: “Het zijn beestjes, geen vissen. Ze hebben geen kieuwen. Je moet ze dus niet te lang in water laten staan, want dat overleven ze niet.”

Zo zijn er nog tal van andere wetenswaardigheden die het werken met aaltjes net even wat anders maken. Vandaar ook de microscoop die Piet altijd meezeult. Alleen daarmee kun je de aaltjes letterlijk zien bewegen. Hij adviseert ook altijd

om aan het einde van de toepassing monsters te nemen, om te zien of de aaltjes wel levend zijn aangekomen. Ze zijn zo klein dat ze veel filters in principe moeten kunnen passeren, maar ook hier geldt; ‘checken’ is belangrijk. Het werken met Nemasys-aaltjes is niet bijster ingewikkeld, maar voor een optimaal resultaat is het belangrijk een aantal basisprincipes goed in acht te nemen. Welke dat zijn komt Piet haarfijn uitleggen bij telers die ermee aan de slag willen. En dat doet hij altijd ‘aan huis’ dus op hun eigen bedrijf.

Serieuze stappen

De teeltmanager van LKP Plants werkte eerder in de rozen en chrysanten, waar ze aaltjes al langer gebruiken. Robert: “In de vaste planten liepen we op dat gebied wat achter. Maar nu zijn we serieus bezig met biologie. We investeren jaarlijks voor zeker € 130.000. En dat is het ons ook waard. De druk op bestaande chemische middelen neemt toe. Er is ons veel aangelegen om met aaltjes en biologie preventief te werken in de strijd tegen trips en Opagona. We hebben een goede naam en die wil je houden. Een plant met schade die er

doorheen glipt levert je imago-schade en slapeloze nachten op, dat wil je voor alles voorkomen.”

Technische ondersteuning aan kwekers en aan adviseurs van distributeurs van gewasbeschermingsmiddelen is een belangrijke taak voor Piet. Bovendien blijft hij op deze manier goed op de hoogte van wat er speelt in de praktijk. Danielle bijvoorbeeld is wekelijks bij LKP Plants en maakt dan met de teamleiders een scoutingsronde langs eventuele probleemgebieden. Zij en de acht andere sierteelt- en groenteadviseurs van Brinkman zijn voor Piet dan ook belangrijke voelsprietten in de markt, zoals dat ook geldt voor de adviseurs van andere distributeurs. Piet: “Ik bezoek soms meerdere bedrijven op een dag. Dit zijn altijd klanten van onze distributeurs, waarbij ik de adviseurs én de telers begeleid in het toepassen van aaltjes voor een zo optimaal mogelijk resultaat.”

Afwisseling

De afwisseling in gewassen én in telers is een van de aspecten die Piet, opgegroeid op een

akkerbouwbedrijf, koestert in zijn werk. Vandaag bijvoorbeeld is hij 's morgens te vinden bij gelouterde kwekers tussen de bromelia's en 's middags bij een jonge nieuwkomer die een pilot met de van oorsprong Japanse wasabi-plant is gestart. De dag daarop staat een bezoek aan een biologische groenteteler in Limburg en aan proeflocatie Botany in Horst, waar veel onderzoek met Nemasys-aaltjes wordt gedaan, op het programma. Daarna een dagje Bommelerwaard bij verschillende chrysantentelers en dan is er ook nog het maandelijkse adviseuroverleg met de BASF-collega's op wisselende locaties in het land. Vrijdag is het 'thuiswerkdag' in Klazienaveen. Die gebruikt hij onder andere om mail en vragen te beantwoorden, lezingen en presentaties voor te bereiden, en zich te verdiepen in nieuwe plagen en vooral nieuwe ontwikkelingen. “Want dóórontwikkelen is juist met zo een nieuwe aanpak uiterst belangrijk. We zijn doorlopend bezig om nieuwe oplossingen te kunnen bieden tegen zowel bestaande als nieuwe plagen.” ■